

# Uvodnik k prevodu tekstov o korejski diaspori in književnosti

Zbornik *Korejska diaspora in književnost* prinaša prevode člankov, prvotno objavljenih v 13. letniku znanstvene revije *Asian Studies* (Dodatek, 2025), posvečenih razumevanju korejske diaspore skozi literaturo. Izbrani prispevki pokažejo, kako se identiteta v diaspori oblikuje prav prek literarnih izrazov, od romana in poezije do spletnih stripov, ter kako ti glasovi soustvarjajo imaginarije pripadnosti, skupnostne vezi in etične okvire življenja v migraciji. Tema diaspore ima v sodobni humanistiki osrednje mesto, saj se dotika vprašanj pripadnosti, jezika, hibridnosti, transnacionalnih povezav in prepletanja osebnega ter kolektivnega spomina.

Korejska diaspora ni enoten pojav. Gre za mrežo zgodovinskih poti in sodobnih izkušenj, od korejskih priseljencev in manjšine kot so *zainichi* (在日) Korejcev na Japonskem in *Koryo-saram* (고려 사람) v Srednji Aziji do *Chaoxi-anzu* (朝鲜族) na Kitajskem ter skupnosti v zahodnih državah. V ospredju so izkušnje druge in tretje generacije, ki rastejo v večjezičnih okoljih, usklajujejo medgeneracijska pričakovanja in ustvarjajo nove interpretacije »domovine«. Identiteta je v takih kontekstih proces, ne stabilna danost: posamezniki pripadajo več plastem – korejski, lokalni, globalni in diasporični. Hibridnost se kaže v jezikovnih prehodih, a tudi v estetikah, žanrih in narativnih oblikah. Diaspora pogosto razkrije »dvojni rob«: marginalizacijo v gostiteljskem okolju ter hkratno odtujenost ob stiku z domovino, ki se medtem spreminja.

Literatura diaspore je občutljivo polje za preučevanje teh napetosti. Oblikuje tematska vozlišča razseljenosti in ukoreninjenosti, razrednih razlik in dela, spola in generacij, jezika, prevoda in spomina. Motivi nostalgije, dvojne pripadnosti, rasizma ter etike skrbi se prepletajo z vprašanjem jezikovne izbire: pisanje v korejščini, japonsščini, angleščini ali hibridnih idiomih ustvarja prostor estetskega odpora in preizpraševanja literarnega kanona. Sodobni avtorji preizkušajo žanrske mešanice, vse od družinske sage, zgodovinskega romana, lirike, grafičnega romana do spletnega stripa, s čimer

literatura diaspore presega vlogo tematske posebnosti ter odpira nove formalne možnosti.

Prispevki v zborniku prehajajo od klasičnih dilem manjšinske integracije k novim medijem in platformam. Analiza Kang Byoung Yoonga izhaja iz romana Chang-Raeja Leeja *Native Speaker* in prek pojmov Hannah Arendt »izobčenec« in »parvenuj« razpre notranje konflikte ter zunanje pritiske, ki oblikujejo subjektivnost korejsko-ameriškega protagonista. S tem pokaže, kako pripadnost in jezik kot orodje posredovanja in obenem izključevanja strukturirata polje vidnosti in nevidnosti manjšinske izkušnje.

Dva osrednja prispevka sta namenjena pesniku Kim Si-jongu (Kim Shi-jongu), ključnemu glasu *zainichi* literarnega polja. Besedilo Yanga Soonmo izpostavi Kimovo vpetost v politična in družbena gibanja, od incidenta 3. aprila na otoku Jeju do protijedrskih mobilizacij in odzivov na veliki vzhodno-japonski potres, ter pokaže, kako poezija deluje kot medij upora, spomina in skupnostne vztrajnosti. Prispevek Kwak Hyoungducka pa prinese bolj filozofsko-kritičen zasuk: opozori na dvorezno naravo lirike kot domnevnega »maščevanja« jeziku, ki je bil zgodovinsko tudi instrument dominacije, in zoper romantizacijo diaspore zagovarja branje protislovij, ki jih pesnik zavestno vzdržuje. Za razliko od prvega članka, ki Kimovo poezijo predstavlja kot most med zgodovinami in gibanji, drugi članek svari pred zmanjšanjem njegovega dela na mitološke lirične izraze in poudarja njegovo globoko ukvarjanje s protislovji diaspore same. Čeprav oba prispevka priznavata Kimov literarni pomen v *zainichi* korejski izkušnji, se prvi osredotoča na njegov politični aktivizem in zgodovinsko vpletenost, drugi pa kritično preučuje zapletenost predstavitve diaspore in tveganja romantiziranja njegovega dela.

Razprava Rajesha Kumarja o Yom Sang-seopu (1897–1963) se posveti povojnim pripovedim povratnikov iz Mandžurije in drugih regij, ki se vračajo v razdeljeno domovino. Pred nami so nostalgija brez zanesljive utehe, razočaranja ob nalomljeni nacionalni pripovedi in vztrajanje senc kolonialnega vladanja. V ospredju je »dvojna diasporna« napetost, v kateri se domovina ne vrne kot celota, ampak kot mesto novega odtujenja in priložnost za kritični premislek o tem, kaj je sploh »vrnitev«.

Catalina Stanciu v romanu Lee Min Jin *Pachinko* (2017) raziskuje presečišča diaspore in ranljivosti: medgeneracijska travma, izselitev, marginalizacija in vprašanja (ne)vidnosti *zainichi* Korejcev se v večgeneracijski sagi prepletejo v pripoved o krhkosti, ki je hkrati vir odpornosti, opolnomočenja in solidarnosti. Na podlagi teoretičnih okvirov ranljivosti in travme članek poudarja

dvojno naravo ranljivosti, kot vir negotovosti in kot temelj za odpornost in skupnostno skrb. Končno trdi, da *Pachinko* ponovno opredeljuje ranljivost ne samo kot stanje šibkosti, ampak kot katalizator za povezovanje in preobrazbo, ki premosti razliko med periferijo in centrom.

Zadnji prispevek, študija Eve Vučkovič, se premakne v digitalno sfero: spletni strip *Murrrz* (Mary Park) s humorjem in samoironijo obravnava vsakdan korejsko-ameriške umetnice, medgeneracijske nesporazume in kulturne prehode. Poleg narativne analize stripov avtorica vključi tudi odzive bralcev v komentarjih, kjer se razkrije dinamika soustvarjanja pomena, preizkušanje identitetnih označevalcev in možnost medkulturnega dialoga v spletnih skupnostih. Ugotovitve ponazarjajo vlogo spletnih stripov pri oblikovanju diaspornih pripovedi in spodbujanju medkulturnega dialoga, saj bralci z različnim ozadjem sodelujejo in reinterpretirajo umetničino upodobitev korejskih in univerzalnih izkušenj.

Metodološko se zbornik opira na raznolikost pristopov: literarnoteoretsko branje, diskurzivno in narativno analizo, teorije spomina in travme, ranljivosti ter medijske študije. Takšna raznolikost omogoča celosten pristop k fenomenu, ki se sam razpenja čez jezike, registre in medije. Gre za zoperstavljanje poenostavitvam, kot so romantizacija trpljenja, idealizacija vrnitve ali homogenizacija diaspole, ter za poglobljeno razumevanje protislovij, napetosti in taktičnih praks preživetja.

V življenju korejskih skupnosti ima literatura oprijemljive funkcije: kroži v skupnostnih centrih, na festivalih, v cerkvah, kulturnih društvih, na spletnih platformah in družbenih omrežjih. Deluje kot posoda spomina na kolonialno preteklost, razdelitev polotoka in travmatične dogodke, hkrati pa je prostor medgeneracijskega dialoga, kako vnuki razumejo izkušnje starih staršev, kako prevesti določene pojme v nove jezikovne in kulturne kontekste. Literatura izrisuje etične horizonte skupnosti: spodbuja empatijo, izpostavlja diskriminacije, vabi k solidarnosti in oblikuje imaginarije prihodnosti onkraj dihotomij »domovina« in »gostiteljica«. Novi mediji omogočajo aktivno participacijo bralcev, ki z deljenjem in komentiranjem postanejo soustvarjalci pomenov.

Za Oddelek za azijske študije in za korejske študije je ta tematika posebej pomembna. Odpira prostor za primerjalnost z drugimi diasporami, bogati pedagoško delo in spodbuja kritično razumevanje večjezičnosti ter reprezentacije manjšin. Hkrati povezuje raziskovanje z lokalnim slovenskim kontekstom, ki ima svoje izkušnje migracij, večjezičnosti in manjšinskih skupnosti. Zbornik krepi terminološki in konceptualni okvir za delo v slovenščini in utrjuje

rabo ključnih pojmov, kot so hibridnost, transnacionalnost, travma, ranljivost ter imena diaspornih skupnosti (*Zainichi*, *Koryo-saram*, *Chaoxianzu*). S tem spodbuja nadaljnje raziskovalne projekte in mednarodne povezave.

Prevodi, zbrani v tem zvezku, imajo dvojno funkcijo: omogočajo širši dostop do študij korejske diaspore ter hkrati postanejo del raziskovalnega procesa. Prevajanje vključuje premislek o tem, kako prenesti kompleksne pojme v slovenski prostor, kje ohraniti tujost in kje ponuditi razlago. Prevajalki Sanja Struna in Jasna Bavec in urednika Nataša Visočnik Gerželj in Byoung Yoong Kang so tako soustvarjalci interpretativnega obzorja korejskih študij. Poleg vsebinskih vprašanj prevodi odpirajo tudi probleme prečrkovanja, hibridne rabe jezika in prenosa žanrskih posebnosti, kar bogati prevajalski prostor v Sloveniji.

Zbornik ni zgolj zbirka besedil, temveč povabilo k branju kot skupnostni praksi, ki odpira prostor za dialog, učenje in solidarnost. Bralce in bralke vabi, da premislijo lastne izkušnje mobilnosti, prehajanja med jeziki in kulturami ter s tem prispevajo k širšemu razumevanju življenja v transnacionalnih prostorih.

**Nataša Visočnik Gerželj**

*urednica zbornika*